

Diariernr
10-2019-0083

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Vårt datum/Our date
2019-04-23

Vår referens/Our reference
Karin Björkman

Ert datum/Your date

Er referens/Your reference
Dnr 0324/19

Yttrande om införande av klimatmål och klimatbudgetar i stadens nämnder och bolag

Sammanfattning

Göteborg Energi är positiva till förslaget om införande av klimatbudget, som ett pedagogiskt instrument. Klimatbudgeten och dess uppföljning bör dock vara baserad på stadens klimatstrategiska program och dess helhetsperspektiv, under förutsättning att programmet justeras utifrån Parisavtalet. De modeller av klimatbudgetar som flera svenska kommuner har tagit fram, där man utgår från territoriella utsläpp, anser vi inte vara lämpliga verktyg till att minska koldioxidutsläppen. Nyttja och utveckla istället den befintliga styrningsmodell som staden har i sitt klimatstrategiska program.

Göteborg Energis synpunkter på förslaget

Göteborg Energi är positiva till ett införande av en klimatbudget, som ett pedagogiskt grepp att beskriva klimatfrågans allvar. Däremot anser vi inte att de klimatbudgetar som vi studerat är lämpliga som utgångspunkt för verksamhetsspecifika klimatmål. Vi anser att det är mycket bättre att utgå från det Klimatstrategiska programmet för Göteborg, och det helhetsperspektiv som programmet står för. Annars finns en betydande risk att klimatarbetet i staden missar väsentliga delar av vad som utgör göteborgarens klimatbelastning.

Mervärdet av en klimatbudget måste specificeras

Göteborg Energi anser att det kan finnas pedagogiska poänger med en klimatbudget. Det blir tydligt att det är de ackumulerade utsläppen över tid som är avgörande för klimatpåverkan, och värdet av tidiga klimatåtgärder jämfört med sena. Det innebär dock inte att det nödvändigtvis är ett lämpligt format på ett styrdokument. De exempel på koldioxidbudgetar som Göteborg Energi studerat (Järfälla, Borlänge, Stockholms län och Västerås) innehåller väldigt få konkreta förslag på aktiviteter och strategier.

Göteborg Energi bedömer att det vore bättre att fortsätta arbeta inom ramen för det Klimatstrategiska programmet för Göteborg och den utveckling av programmet, som vi förutsätter blir resultatet av utredningen Fossilfritt Göteborg – Vad krävs. Det vi

har saknat kring klimatprogrammet är en ordentlig uppföljning av målen och strategierna, och den diskussion som skulle följa av en sådan.

Viktigt att behålla klimatprogrammets helhetssyn

Det Klimatstrategiska programmet för Göteborg är ett av de viktigaste styrdokumenterna för Göteborg Energi. Där är målet om fossilfri fjärrvärme formulerat. Där återfinns också stadens ambition kring förnybar energiproduktion och energieffektivisering.

Det som ger klimatprogrammet dess styrka, och som gjort att det fått stor uppmärksamhet, är att det utgår från ett helhetsperspektiv, där både direkta och indirekta effekter av Göteborgs och göteborgarnas beteende räknas med. Med en sådan ansats minskar risken att stora utsläppskällor förbises, exempelvis konsumtionsrelaterade utsläpp. Även risken för kontraproduktiva suboptimeringar minskar.

Undvik suboptimering

Vår viktigaste invändning mot ett införande av en klimatbudget bygger på antagandet att den skulle ha ett liknande format som de fyra klimatbudgetar som vi studerat. Samtliga dessa avgränsar budgeten till territoriella utsläpp, förutom att en del också inkluderar utsläpp kopplade till invånarnas flygresande. Att inskränka systemgränsen till territoriella utsläpp inom kommungränsen innebär att man missar större delen av koldioxidutsläppen som en kommun med dess invånare ger upphov till. Figuren, som är tagen från Göteborgs klimatprogram visar hur göteborgarens koldioxidutsläpp fördelar sig mellan olika utsläppskällor. Endast ca 20 % av klimatavtrycket, de inringade delarna, är kopplade till huvudsakligen territoriella utsläpp. Endast tre av klimatprogrammets strategimål (Nr 1, 4 och 5) har påverkan på de territoriella utsläppen. Att överge den helhetssyn som präglar klimatprogrammet skulle innebära ett stort steg bakåt för Göteborgs klimatarbete.

För tydlighets skull kan man lätt exemplifiera några klimatåtgärder, som vi alla borde vara överens om är viktiga, som inte berör utsläppen inom kommungränsen, och därmed inte fångas av en klimatbudget baserad på territoriella utsläpp:

- Minskad elanvändning
- Förnybar elproduktion
- Minskad köttkonsumtion
- Minskade flygresor

Kvar är egentligen bara transporter, energiproduktion och industriverksamhet, men även här blir risken för suboptimeringar stor om man utgår från territoriella utsläpp. Exempelvis innebär kraftvärmeproduktionen i Göteborg att koldioxidutsläppen från elsektorn minskar ur ett nordeuropeiskt perspektiv, trots att denna än så länge sker med naturgas. Industriverksamhet som

koldioxidutsläppare är svår att hantera på kommunal nivå. Produktionen sker mot en mycket större marknad än den lokala, utsläppen är reglerade genom skatt eller utsläppsrätter, och ett för hårt tryck lokalt kan få industrier att flytta verksamheten till platser med generösare regler, vilket vore kontraproduktivt.

Klimatprogrammet är en utmärkt utgångspunkt för verksamhetsspecifika miljömål

Vår syn är att klimatprogrammet, efter justering till Parisavtalets ambitionsnivå, och en ordentlig uppföljning, är en utmärkt plattform för verksamhetsspecifika klimatmål. Målen är kvantifierade och det finns ett antal strategier som underlättar för olika verksamheter att förstå sin roll. Dessa kan kompletteras och bli fler om så skulle behövas. Samarbeten och forum som etablerats i samband med klimatprogrammets tillkomst får fortsatt verkan och får utvecklas vidare. Klimatstrategiska programmet är väl känt inom staden och har dessutom fått nationella erkännanden just på grund av sitt helhets- och konsumtionsperspektiv. Och framförallt innebär programmets helhetssyn att alla goda åtgärder kan räknas in, till skillnad från en modell som utgår från territoriella utsläpp.

Göteborg som ovan

GÖTEBORG ENERGI AB

Alf Engqvist